

Spis treści

Wstęp 7

Problemy, motywy, tematy

1. Filozofia współczesna – najważniejsze kierunki (Estera Lasocińska) 10
2. Polska proza psychologiczna (Dariusz Konrad Sikorski) 24
3. Narodziny filmu i epoka wczesnego kina (Piotr Sitarski) 39
4. Schulz: optymizm mitologii (Jerzy Jarzębski) 47
5. Witkacy – awangardzista, katastrofista czy pogrobowiec modernizmu? (Jacek Ingłot) 58
6. Witolda dziwność cała – życie i twórczość Gombrowicza (Ewa Graczyk) 71
7. Archipelag cierpienia. Literatura łagrowa (Sławomir Mazurek) 82

Analizy i interpretacje

1. Charakterystyka stylistyczno-językowa wiersza Juliana Przybosa *Na kołach* (Małgorzata Szeja) 92
2. Powinności poety. *Na usi* Józefa Czechowicza i *Kołysanka* Czesława Miłosza (Ewa Kołodziejczyk) 102
3. Czym jest poezja? Interpretacja wiersza *Rzecz Czarnoleska* Juliana Tuwima (Tomasz Cieślak) 111
4. O przewartościwej naturze kobiecych pragnień w wierszu Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej *Złote myśli kobiety* (Magdalena Bąk) 116
5. Świadek gasnącego czasu. Interpretacja wiersza Krzysztofa Kamila Baczyńskiego *Jesień to gwiazdy lecące z drzew...* (Paweł Rodak) 123
6. Poezja i „banalne zło”. Interpretacja fragmentu poematu Tadeusza Różewicza *Nożyk profesora* (Krzysztof Biedrzycki) 131
7. „Od strony [...] niedorzecznego finału”, czyli o tym, jak początek *Granicy* wprowadza w problematykę i poetykę utworu (Teresa Kosyra-Cieślak) 141
8. Każdy ma swoją Dolinę Issy. O powieści Miłosza i filmie Konwickiego (Joanna Rożen-Wojciechowska) 152
9. *Pianista*. Wspomnienia z Zagłady w książce Władysława Szpilmana i w filmie Romana Polańskiego (Joanna Rożen-Wojciechowska) 159

Wypracowanie krok po kroku

1. Poeci o swoim życiu, twórczości i pośmiertnej sławie. Dokonaj analizy i interpretacji porównawczej wierszy: Juliana Tuwima *Do losu* oraz Leopolda Staffa *Ostatni z mego pokolenia...* (Teresa Kosyra-Cieślak) 168

Nauka o języku

1. Poezja Gałczyńskiego, czyli awangarda dla mas (Małgorzata Szeja) 180

Test czytania ze zrozumieniem

1. Czesław Miłosz, *Mickiewicz* (Ewa Kołodziejczyk) 192

Analizy wypracowań uczniowskich

1. Na podstawie wniosków z analizy i interpretacji wiersza Krzysztofa Kamila Baczyńskiego *Z głową na karabinie* przedstaw los pokolenia Kolumbów. Wykorzystaj także znajomość innych utworów tego poety (Danuta Górniak) 200
2. Zanalizuj oraz zinterpretuj wiersz Guillaume'a Apollinaire'a *Prześliczna rudowłosa* (Maria Cyganowicz, Hanna Szypryt-Nowicka) 209

Warto przeczytać

1. Warto przeczytać (Teresa Kosyra-Cieślak) 218

Analizy dzieł sztuki (Ewa Toniał)

1. Salvador Dali, *Miękkie zegary. Trwałość pamięci* 32
2. Marc Chagall, *Trzy świece* 56
3. Stanisław Ignacy Witkiewicz, *Kompozycja* 62
4. Alina Szapocznikow, *Ekshumowany* 84
5. Georges Braque, *Skrzypce i paleta* 96
6. Tadeusz Makowski, *Kapela dziecięca* 106
7. Amadeo Modigliani, *Leżący akt* 120
8. Barbara i Stanisław Brukalscy, willa własna 146
9. Wassily Kandinsky, *Improwizacja XIV (Wiosnąjąc)* 183